

analizind cu exigență toate lucrările prezentate, făcînd să crească astfel rolul acestui organism colectiv în viața științifică a instituției și să se asigure

totodată editarea corespunzătoare a publicațiilor realizate de D.G.A.S.

MARCELA PÎRVULESCU

Micromonografiile filialelor județene ale Arhivelor Statului

Pe linia de continuitate a preocupărilor de cercetare asiduă și de valorificare cît mai variată și mai eficientă a izvoarelor istorice pe care le au în patrimoniul lor, Arhivele Statului au consacrat, în ultimii ani, eforturi sporite pentru a elabora — atît cu forțe proprii, cit și în colaborare cu institutele de specialitate similare — o serie de lucrări de interes local sau național.

În cadrul generos de cercetare creat și asigurat sub îndrumarea necontenită a secretarului genral al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, că-uia îi revine rolul determinant în sumularea dezvoltării științei istorice, prîm îndemnurile repetate, prin exemplul magistralei sale opere științifice, de o inestimabilă valoare teoretică și metodologică, Direcția Generală a Arhivelor Statului și filialele sale județene au desfășurat o bogată activitate editorială menită să facă cunoscute, deopotrivă specialistului și publicului larg, iubitor al adevărului istoric, mărturiile nepieritoare ale istoriei noastre naționale.

Edițiile de documente publicate sub egida D.G.A.S. încununate cu premii ale Academiei R. S. România, îndrumătoarele și inventarele arhivistice cuprinzînd prezentări de fonduri și colecții, albumele și cataloagele de documente realizate¹ au constituit tot atîtea contribuții la cunoașterea, argumentarea și aprofundarea evenimentelor și faptelor istoriei românești,

¹ Vezi T. Mateescu, I. Burlacu, G. Mărășoiu, *Publicațiile Arhivelor Statului (1860—1977). Bibliografie analitică*, București, 1978 ; I. Gal, *Ocro-tirea Patrimoniului Cultural Național — mărturie a înaltei prețurii acordate de președintele României valorilor făurite de înaintași*, în „Revista Arhivelor“, an. LX (1983), nr. 1, p. 7.

dezvăluindu-le noi semnificații și dimensiuni.

Pe acest teren de frumoase realizări, inițiativa D.G.A.S. de a se edita micromonografiile ale filialelor județene ale Arhivelor Statului a dat rezultate pe măsura așteptărilor.

Așa cum se arată într-una din aceste lucrări², necesitatea elaborării unor asemenea lucrări își are motivația în profundele transformări ce au avut loc în țara noastră în anii construcției socialismului care a deschis largi perspective activității arhivistice de îmbogățire a tezaurului documentar în scopuri științifice, cultural-educative și practice.

Programul P.C.R., documentele de partid subliniază faptul că educarea în spiritul patriotismului revoluționar socialist constituie o îndatorire permanentă, o sarcină de bază a muncii politico-ideologice. În acest context, Arhivele Statului, ca instituție păstrătoare a tot ceea ce atestă lupta înaintașilor noștri care, cu sacrificii uriașe, au apărat ființa națională a poporului, au purtat steagul luptei pentru libertate și neatințare, pentru dreptate socială și națională, le revine nobila sarcină de a prezenta generației actuale istoria așa cum a fost ea și de a conserva pentru generațiile viitoare tot ceea ce este istorie în prezent.

Utilizarea tezaurului de documente aflate în depozitele centrale sau locale ale Arhivelor Statului constituie, astfel, unul din cele mai importante mijloace de a răspunde înflăcăratei chemări a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Să facem ca oamenii să cunoască și să înțeleagă cum trebuie istoria!” Furnizînd informațiile și materialul faptic de bază care, analizat, tratat

² * * *, *Filiala Arhivelor Statului județul Galați*, p. 1—2.

și interpretat în viziunea materialismului dialectic și istoric, să servească scrierii lucrărilor de istorie locală și națională, micromonografiile publicate pînă în prezent³ reprezintă prețioase

vătă ilustrație, micromonografiile constituie o călduroasă invitație adresată specialiștilor și marelui public la o mai bună cunoaștere și studiere a valorilor documentare păstrate de

îndreptare oferite cercetătorilor, profesorilor, muzeografilor, activiștilor pe tărîm cultural-educativ, tuturor celor interesați pentru a-i călăuzi în mulțimea și diversitatea fondurilor și colecțiilor de arhivă.

Prin structura tematică și modul de prezentare — într-o formă grafică plăcută și într-un format ușor de folosit — însoțite de o bogată și adec-

filiale, dovezi indubitabile ale vechimii populației pe meleagurile strămoșești, ale curajului și eroismului poporului român, neînfricat în bătăliile purtate pentru dreptate socială și națională, pentru independență și progres.

Concepute după un plan unitar, micromonografiile redau mai întîi un scurt istoric al județului în care își desfășoară activitatea filiala respectivă, începînd cu primele atestări ale vieții umane și reliefind progresul înregistrat de societatea românească în ascensiunea sa neîntreruptă.

Partea a doua se referă la situația și evoluția arhivelor în zona geografică respectivă, de la cele dintîi preocupări pentru ocrotirea documentelor și organizarea lor în vederea utilizării de către posteritate și pînă la înființarea actualelor centre județene ale Arhivelor Statului, conform legislației în vigoare, subliniindu-se uriașul salt calitativ făcut de arhivistica românească în ultimele decenii.

Partea finală a micromonografiilor pune în evidență valoarea și specificul tezaurului arhivistic județean. Prin prezentarea tematică a principa-

³ În 1981 au fost tipărite micromonografiile filialelor județelor: Arad, 50 p.; Bistrița-Năsăud, 63 p.; Brașov, 46 p.; Galați, 42 p.; Iasi, 46 p.; Prahova, 43 p.; Sibiu, 40 p.; Timiș, 68 p.; în anul 1982 au apărut cele ale județelor: Alba, 57 p.; Botoșani, 62 p.; Cluj, 59 p.; Constanța, 50 p.; Ialomița, 53 p.; Maramureș, 75 p.; Mureș, 58 p.; Sălaj, 54 p.; Vilcea, 52 p.; Vrancea 60 p.; iar în 1983 s-au tipărit prezentările filialelor județelor: Argeș, 67 p.; Bacău, 56 p.; Bihor, 79 p.; Brăila, 55 p.; Buzău, 48 p.; Caraș-Severin, 71 p.; Dimbovița, 67 p.; Dolj, 62 p.; Hunedoara, 67 p.; Mehedinți, 58 p.; în curs de elaborare sau de publicare se află, de asemenea, micromonografiile celorlalte filiale.

lelor fonduri și colecții de documente sînt trecute în revistă principalele aspecte de ordin economic, social, politic, cultural reflectate de izvoare documentare aflate în patrimoniul fiecărei filiale.

Cititorului neavizat ca și specialistului interesat i se oferă astfel un ghid și totodată o invitație de a păși în sălile de studiu ale filialelor pentru a pătrunde tainele arhivelor, a descifra și talmăci sensurile documentelor atît de necesare cunoașterii și înțelegerii procesualității fenomenelor și faptelor istorice.

Cel ce dorește să afle și să scrie despre istoria Transilvaniei sau a Banatului, Maramureșului, Moldovei, Munteniei ori a Dobrogei este chemat și îndemnat să cerceteze fondurile și colecțiile de documente păstrate de filialele Arhivelor Statului din centrele de reședință ale județelor, micromonografiile fiindu-i de un prim și real ajutor la orientarea în multitudinea și varietatea documentelor din depozite. După cum, istoricul care realizează sinteze ori studii monografice asupra unor evenimente, instituții sau personalități istorice nu le poate face decît apelînd la totalitatea mărturiilor, inclusiv la acelea care se găsesc pe locurile unde s-au desfășurat ori au existat.

Fondurile de documente administrative, economice, judecătorești din ramura muncă și ocrotiri sociale, din domeniul învățămîntului și culturii, cele provenite de la organizațiile de cult, fondurile personale și familiale ca și colecțiile arhiviste pîrînd numele colecționarului sau al temei ori genului documentelor păstrate de fiecare filială sînt enumerate și prezentate succint tocmai pentru a suscita atenția și a invita la investigarea lor.

De asemenea, prin parcurgerea chiar și numai a mențiunilor numelor fondurilor și colecțiilor de documente, ori prin aflarea informațiilor generale de o mare diversitate și densitate tematică și cronologică, cititorul

micromonografiilor filialelor județene ale Arhivelor Statului — fie el istoric, profesor, muzeograf, sociolog, lingvist, economist, inginer etc., cercetător pluri- sau interdisciplinar — află unde și cui să se adreseze pentru a găsi baza documentară necesară studierii biografiei creatorilor de fond, direcțiile activității acestora și integrarea lor în epoca istorică dată, contribuția lor, adesea hotărîtoare la afirmarea și promovarea înaltelor idealuri de dreptate socială și libertate națională.

Se reliefează o dată în plus posibilitățile nelimitate ale conlucrării și colaborării pe plan local între arhiviști și ceilalți lucrători în domeniul științelor social-politice chemați, în egală măsură, să îndeplinească sarcini de instruire și educare a copiilor, a tinerii generații, a maselor largi în spiritul patriotismului revoluționar socialist, al prețuirii și admirației față de jertfele de muncă și de sînge ale înaintașilor — eroi ai istoriei naționale.

Se cuvine, așadar, să apreciem că prezentarea sub formă de micromonografie a istoricului și activității fiecărei filiale a Arhivelor Statului este necesară și utilă, ea constituind cartea de vizită a unității respective.

Pe de altă parte, dat fiind faptul că activitatea Arhivelor Statului înregistrează permanent creșteri de ordin calitativ și cantitativ ce vizează o multitudine de probleme referitoare la conservarea și valorificarea Fondului Arhivistic Național, trebuie subliniat că D.G.A.S. și filialele sale județene, ancorate puternic în viața cultural-științifică a patriei noastre, preocupate statornic de perfecționarea și de modernizarea activității lor, au permanent în vedere găsirea și aplicarea celor mai noi și mai eficiente modalități prin care patrimoniul documentar să devină instrument de cunoaștere a trecutului istoric, mijloc eficace de educare patriotică.

ELENA GHEORGHE

Cursurile organizate de Centrul de perfecționare profesională în anul școlar 1983

În 1983 Centrul de perfecționare a cadrelor din sistemul Arhivelor Statului — compartiment creat în cadrul Direcției Generale a Arhivelor Statului în vederea aprofundării pregătirii

specialiștilor în domeniul investigării izvoarelor istorice — a desfășurat o bogată activitate.

În afara preocupărilor de prognoză pentru pregătirea și reciclarea cadre-